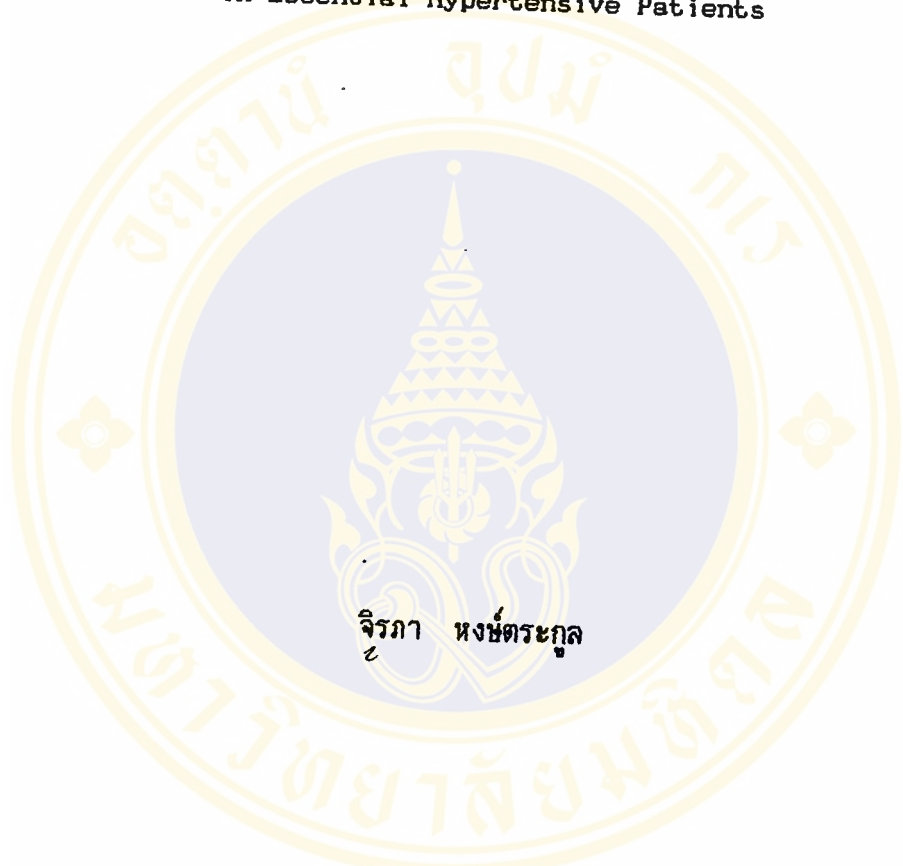

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ แรงสนับสนุนทางสังคม กับ ความสามารถ
 ในการดูแลตนเองในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ
 Relationships among Selected Basic Conditioning Factors
 Social Support and Self-Care Agency
 in Essential Hypertensive Patients

จิรภา หงษ์ตระกูล

อภินิพนการ
 จาก
 วิชาโภชนาการ ภาควิชาโภชนาการ
 มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาพยาบาลศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2532

ISBN 974-586-710-1

สงวนลิขสิทธิ์

Copyright by Mahidol University

18478

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ แรงสนับสนุนทางสังคม กับ ความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ
ผู้วิจัย	จิรภา หงษ์ตระกูล
ปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	สมจิต หงษ์เจริญกุล, วท.บ., M.S., Ph.D. วัลลา ตันตโยทัย, วท.บ., วท.ม.
วันที่สำเร็จการศึกษา	13 พฤศจิกายน, พ.ศ. 2532

บทคัดย่อ

การดูแลตนเองเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ เพื่อป้องกันการตายอย่างกะทันหัน และความพิการที่เกิดขึ้นจากอวัยวะเป้าหมายถูกทำลาย ดังนั้น การเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจึงเป็นเป้าหมายของการพยาบาล การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ได้แก่ เพศ สถานะทาง เศรษฐกิจและสังคม แรงสนับสนุนทางสังคม และความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ป่วย ความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้เลือกแบบเจาะจงประกอบด้วยผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ที่มารับการรักษาในแผนกตรวจผู้ป่วยนอก อายุรกรรม โรงพยาบาลรามาริบัติ จำนวน 100 ราย การวัดความสามารถในการดูแลตนเอง วัดโดยให้ผู้ป่วยเป็นผู้ประเมินด้วยตนเอง โดยใช้แบบวัดการประเมินความสามารถในการดูแลตนเอง สร้างโดยเอเวอร์และคณะ (1985) และการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคม วัดโดยใช้แบบสอบถามแหล่งประโยชน์ส่วนบุคคล ตอนที่ 2 สร้างโดย แบรนต์และไวเนอร์ท (1981)

ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการศึกษา รายได้ของครอบครัว และแรงสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความสามารถในการดูแลตนเอง และระยะเวลาในการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับรายได้ของครอบครัว ส่วนเพศ และระยะเวลาที่เจ็บป่วย ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดูแลตนเอง เช่นเดียว

กับที่ระยะเวลาในการศึกษา และรายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงสนับสนุนทางสังคม ในขณะที่เพศมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคม โดยพบว่าผู้หญิงมีแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าผู้ชาย และเมื่อนำปัจจัยบางประการและแรงสนับสนุนทางสังคมเข้าไปในสมการการทำนายถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายความสามารถในการดูแลตนเองพบว่า ระยะเวลาในการศึกษา รายได้ของครอบครัว และแรงสนับสนุนทางสังคม สามารถทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญ และตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการดูแลตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ร้อยละ 26

ผลการศึกษา ได้สะท้อนให้เห็นถึงความตรงของทฤษฎีของโอเรมในบางส่วนของอธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับ ความสามารถในการดูแลตนเอง พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เสนอข้อจำกัดในการศึกษา การนำไปใช้ในทางปฏิบัติการพยาบาล ทางการศึกษาพยาบาล และ การวิจัยในครั้งต่อไป

Thesis Title Relationships among Selected Basic Conditioning Factors , Social Support and Self-Care Agency in Essential Hypertensive Patients.

Name Chirapa Hongtrakul

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Somchit Hanucharurnkul, B.Sc., M.S., Ph.D.

Valla Tantayotai, B.Sc., M.S.

Date of Graduation 13 November B.E.2532 (1989)

ABSTRACT

Self-Care is one of the most important components in prevention of sudden death or disabilities resulting from target organ damages among essential hypertensive patients. Therefore increasing patients' self-care abilities should be the goal of nursing. Thus , the purpose of this research was to examine the relationships among selected basic conditioning factors of gender, socioeconomic status , social support and self-care agency in essential hypertensive patients, The purposive sample consisted of 100 essential hypertensive patients receiving medical therapy at an out patient medical department of Ramathibodi Hospital. Self-care agency was measured by the patients' self-report on the Appraisal of Self-Care Agency Scale developed by Evers ,et al. (1981). The perceived social support was measured by the Personal Resource Questionnaire (Part 2) developed by Brandt and Weinert (1981).

Results of the study indicated that self-care agency was positively correlated with duration of education, income and

social support. Duration of education and income were positively related to each other. No significant relationships were found between gender and social support, it was found that women perceived higher social support than men. When all basic conditioning factors and social support were entered into the regression model to predict self-care agency, only duration of education, income and social support were significant predictors. All variables accounted for 26 % of variance in self-care agency which was statistical significant.

The findings seem to support the validity of Orem's conceptualization of factors related to self-care agency. The limitations of this study, implications for practice and suggestions for further study were recommended.